

Успішний перехід: заохочувати та впроваджувати інновації, перш ніж забороняти

Забгато правил вбиває правило

У прагненні відповісти на екологічний виклик, але бажаючи йти в ногу з громадською думкою та претендуючи на те, що вони випереджають решту планети, європейські лідери не припиняють регулювати, законодавчо закріплювати та забороняти протягом останніх трьох років.

Введення ультиматумів з часовими обмеженнями щодо використання засобів захисту рослин, двигунів внутрішнього згорання, авіаційного палива та нафти, яку споживає найбільший у світі комерційний флот, здається їм цілком природною необхідністю у боротьбі з глобальним потеплінням, незалежно від того, в якому стані перебуває відповідний економічний сектор.

Успішний перехід в різних сферах є водночас складним і важливим завданням. Боротьба з кліматичними викликами є більш популярною та модною, ніж підготовка до цифрового переходу, який є водночас не менш важливим для майбутнього наших суспільств. Підходити до нього виключно з точки зору заборон, обмежень та зобов'язань - не найкращий спосіб досягти успіху.

Цифровий та кліматичний переходи настільки змінюють спосіб життя та методи виробництва, що вони можуть бути успішними лише за умови залучення всіх гравців. Уряди не досягнуть успіху самі по собі; саме громадяни та економічний сектор рухатимуть їх вперед за підтримки органів державної влади.

Звичайно, іноді необхідні обмеження, особливо для боротьби з економічними гігантами, які сильніші за уряди. У таких випадках європейські інституції є найбільш доречними. Наприклад, для запровадження стандартів поваги до приватного життя або регулювання соціальних мереж, які стали неконтрольованими, але не для тих, хто ними маніпулює.

Але коли йдеться про трансформацію економіки, успіху досягнуть компанії, а коли йдеться про споживання - громадяни.

Європейці занадто люблять правила. Зокрема, вони зловживають ними, нав'язуючи своїм фермерам Зелений пакт, який має змусити їх скоротити виробництво на 10-20% в той час, коли Продовольча і сільськогосподарська організація ООН (ФАО) вказує на необхідність збільшення сільськогосподарського виробництва щонайменше на 58% до 2050 року, щоб прогодувати населення планети.

Національні уряди та європейські інституції розпочали змагання, доводячи, хто з них "екологічніший". За умовним рефлексом національні уряди кинулися використовувати свої законодавчі повноваження, демонструючи, що в Брюсселі та Страсбурзі вони зеленіші, ніж у власних столицях, аж до прийняття безпрецедентної "таксономії" - каталогу санкціонованого виробництва, близького до технократичного абсурду у своїх деталях, абсолютно непослідовного у своїх визначеннях та, безумовно, недемократичного у своїй розробці.

Європейський парламент, чия репрезентативність спотворена надмірним представництвом держав та малих політичних груп, часто виявляє бажання додати ще більше. Що стосується лобі неурядових організацій, які здебільшого працюють в одному напрямку та надмірно використовують страх, то до них треба прислухатися, але не переоцінювати їхню легітимність, яка може стати причиною зловживань відкритістю європейських інституцій.

Існує нагальна потреба повернутися до здорового глузду, якщо ми хочемо трансформувати наші суспільства, уникаючи негативної реакції громадян та загрози економічного занепаду. В інших країнах, зокрема, у США, перевага надається стимулам, податковій допомозі або субсидіям, що має величезний успіх та ставить під сумнів європейську модель.

Щоб перехід був успішним, нам потрібно заохочувати, а не забороняти, нам потрібно впроваджувати інновації, а не регулювати. Нам потрібно переконувати, а не примушувати, а іноді підтримувати, а не вимагати результатів.

Економічні та соціальні гравці вже усвідомили, що зміни необхідні. Ті, хто приймає державні рішення, не повинні зациклюватися на старих способах ведення справ та вважати введення все більш обмежувальних законів альфою та омегою своїх обов'язків.

Протест європейських фермерів проти надмірного регулювання буде лише першою ластівкою, якщо так триватиме й надалі. Забагато правил вбиває правила. Свобода та відповідальність часто є більш ефективними у вирішенні головних викликів, що стоять перед людством.